

возрастном периоде в большинстве случаев интрамуральная (в 73,1%). Миомы по типу принадлежат к I, II и III типу в равной степени. Нейро-эндокринный статус характеризуется достоверным увеличением уровня эстрадиола, уменьшением прогестерона и незначительным уменьшением ДГЭА-С. Содержание гонадотропных гормонов мало отличается от показателей здоровых женщин.

Ключевые слова: лейомиома матки, метаболический синдром, гормональный статус.

units in the second interstitial age period in 73.1% of cases. Leiomyoma belong to the type I, II and III type equally. Neuro-endocrine status characterized by a probable increase in estradiol levels, decrease – slight decrease of progesterone and DHEA-S. The content of gonadotropin hormones differs little from that of healthy women.

Key words: uterine leiomyoma, metabolic syndrome, hormonal status.

Стаття надійшла 3.01.2017 р.

Рецензент Баштан В.П.

УДК 613.995

О. М. Старішко, Т. В. Єрошкіна
Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара, м. Дніпро

СОЦІАЛЬНО-ГІГІЄНИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФІЛАКТИКИ ШКІДЛИВИХ ЗВИЧОК СЕРЕД МОЛОДІ

Куріння – це не просто шкідлива звичка, але й абсолютно не сумісне зі здоровим способом життя захоплення. Можна впевнено констатувати, що кожна нова затяжка тютюновим димом скорочує людське життя щонайменше на подих, а кожна викурена цигарка – на 15 хвилин. У курців нікотин стає не лише звичним, але й необхідним елементом в організмі. Так і виникає нікотинова залежність. В світі щороку від хвороб, спричинених курінням, вмирає 1,5 млн. людей. Нікотин негативно впливає на нервову систему, дихальну, серцево-судинну системи та систему травлення. Імовірність захворіти раком легенів, бронхітом, стенокардією, гастритом, виразкою шлунку значно вища у людей, що курять. Статистика засвідчує, що рак легенів у людей, які курять, зустрічається у 30 разів частіше. Особливої шкоди завдає куріння жінкам та підліткам. Безумовно, найбільш серйозного негативного впливу зазнає сама людина, що курить, однак значної шкоди завдає і пасивне куріння, коли людина, що не курить змушена вдихати повітря, отруєне тютюновим димом. Тому важливим компонентом боротьби зі шкідливими звичками є піклування про своє здоров'я, формування світоглядної системи свідомості підлітків, молоді, майбутніх матерів, яка ґрунтується на ефективному використанні здорового потенціалу народних звичок та обрядів.

Ключові слова: шкідливі звички, молодь, профілактика.

Робота є фрагментом НДР «Вивчення комплексної характеристики хронічних вірусних гепатитів В і С з оцінкою клінічних та лабораторних показників периферичної крові в прогнозуванні перебігу хвороби», номер держреєстрації 0116U002213.

Проблема вживання алкоголю, тютюну і наркотиків дуже актуальна в наші дні. Їх споживання з кожним роком зростає. Від цього страждає все суспільство, але в першу чергу під загрозу ставиться підрастаюче покоління: діти, підлітки, молодь, а також здоров'я майбутніх матерів. Адже алкоголь, тютюн і наркотики особливо активно впливають на несформований організм, поступово руйнуючи його [1, 2].

Наслідки шкідливих звичок очевидні. Доведено, що при їх попаданні всередину організму, вони розносяться по крові до всіх органів і несприятливо діють на них, аж до руйнування. Особливо це впливає на м'язові тканини і розумову діяльність. Куріння тютюну має майже 500-річну історію. Відкриття Христофором Колумбом в 1492 році Америки пов'язано з виявленням європейцями багатьох нових для них рослин, серед яких був і тютюн. Незважаючи на заборону великого мореплавця, деякі з його моряків таємно привезли листя та насіння тютюну в Європу. Особливо популярним тютюн став в XVII–XVIII ст. [4, 5].

Фактори, пов'язані зі способом життя, такі як тютюнопаління, надмірне вживання алкоголю лежать в основі багатьох хронічних захворювань в Україні. Зокрема, при систематичному вживанні алкоголю розвивається небезпечна хвороба – алкоголізм; при тривалому палінні – рак легенів і ясен; при навіть короткочасному вживанні наркотичних речовин – руйнування мозку, і, отже – людини, як особистості [3]. 36% українського населення палить, і 31% палить щоденно. Це вище середнього показника по Європейському регіону (за даними ВООЗ 28,6%). Крім того, паління починається у ранньому віці; середній вік початку паління серед курців, які палять щоденно, знижується. Курець, який палить щодня, викурює в середньому 18 цигарок на день, що становить близько однієї пачки. Вживання тютюну є зростаючою проблемою, особливо серед молоді в Україні [17]. Згідно бази даних ВООЗ «Здоров'я для всіх» (HFA) в Україні, 56,8% усіх причин смертей є вживання тютюну (56,3% та 59,9% серед чоловіків та жінок, відповідно). Нездоровий спосіб життя дорослого населення свідчить про те, що багато українців не усвідомлюють ризиків, на які вони наражаються. Саме нездоровий спосіб життя – паління,

зловживання алкоголем, погане харчування та відсутність фізичного навантаження – є однією з основних причин високої захворюваності [6]. Це й обумовлює актуальність даного дослідження.

Метою роботи було провести аналіз сучасних тенденцій із запобігання шкідливих звичок та факторів, що їх спричиняють серед населення, зокрема серед студентської молоді за допомогою літературних джерел та директивних документів.

Матеріал та методи дослідження: аналіз і узагальнення даних спеціальної наукової та науково-методичної літератури вітчизняних і зарубіжних авторів з питань профілактики шкідливих звичок; історичний; статистичний.

Результати дослідження та їх обговорення. Причини виникнення і поширення шкідливих звичок: Соціальна узгодженість. Якщо та чи інша модель поведінки прийнята в групі, до якої людина належить або з якою вона себе ідентифікує, то відчуває необхідність слідувати їй, щоб показати свою приналежність до цієї групи, і звідси – мода на шкідливі звички; Задоволення. Одна з головних причин, чому люди піддаються шкідливим звичкам – це супутні і приємні (спочатку) відчуття, від хорошого самопочуття і релаксації до містичної ейфорії. Далі виникає пряма залежність; Цікавість змушує деяких людей почати самим слідувати шкідливим звичкам; Відхід від фізичного стресу. Більшості людей вдається справлятися зі стресовими ситуаціями їх життя, але деякі намагаються знайти вихід у формі залежності; Невміння правильно використовувати вільний час; Відчуження і невлаштованість у житті [8, 9].

Соціологічні дослідження, проведені серед підлітків. Можна стверджувати, що тютюн, слабо- та середньо-алкогольні напої (пиво, вино) уперше в житті вживають у віці 11-13 років. Перше вживання міцних алкогольних напоїв (горілка, коньяк, лікери) припадає на вік 12-15 років з максимальними показниками у 14-річному віці. Дані щодо наявного досвіду тяжких ступенів сп'яніння та спроб «похмелитися» віддзеркалюють високу інтенсивність алкоголізації у дитячому середовищі. Таким чином, у віці 15-16 років переважній більшості підлітків вже відома дія багатьох незаборонених психоактивних речовин. Проте кількість тих, хто вживає їх регулярно та систематично, значно менша. Так, порівнюючи кількісні показники за умовними розділами «спробував запалити» та «палю регулярно», можна побачити, що для значної кількості підлітків паління не є систематичним і залишилось на рівні спорадичних спроб. Кількість тих, хто вживає такі речовини епізодично чи регулярно, становить від 1,5 до 4,0% для різних речовин [10, 11].

Становлення особистості. Розглядати дану проблему також можна крізь призму психологічних знань. Адже, підлітковий і юнацький вік – один із кризових етапів у становленні особистості. Він характеризується рядом специфічних особливостей. Це вік кардинальних змін у сфері свідомості, діяльності і системи взаємовідносин особистості. Цей етап характеризується бурхливим ростом людини, формуванням її організму, що помітно впливає і на психологічні особливості підлітка або юнака. Підлітки із властивими їх віку чуттєвістю виявляються найбільш незахищеними і психологічно безпомічними перед життєвими труднощами. Не маючи достатніх навичок для їх рішення, не вміючи чи небажаючи обирати адаптивні способи зняття напруги, вони можуть вдаватися до неадекватних засобів поведінки [12, 13].

Людина – індивід соціальний, бо лише в соціумі виховується особистість. Сім'я – це самий перший інститут соціалізації дитини. В родині діти опановують азбуку людського спілкування, а через неї і азбуку людських взаємостосунків [14, 15].

Мотиви першого споживання тютюну та алкоголю. Більшість опитаних дітей на перше місце висувають мотив «було цікаво». Друге місце посідає пасивність підлітка, невідання його організувати свій час, побоювання «не бути як усі» в компанії. Отже, можна зробити висновок, що значний вплив щодо залучення молоді до вживання психотропних речовин має негативне оточення [19]. Міцні алкогольні напої та тютюн швидко поширилися по всьому світу, насамперед за рахунок постійного зростання промислового виробництва. Вони так швидко увійшли у побут, що практично жоден художник чи поет не обходив цю тему. Сцени пияцтва зображені на давніх картинах голандських, італійських, іспанських і німецьких художників. Злу силу шкідливих звичок розуміло багато передових людей свого часу [7].

«Викрадач розуму» – так називають алкоголь з давніх часів. Про п'янке властивості спиртних напоїв люди довідалися не менш як за 8000 років до нашої ери – з появою керамічного посуду, завдяки якому стало можливим виготовлення алкогольних напоїв з меду, плодових соків і дикоростучого винограду. Перегонка вина для отримання спирту різко посилила пияцтво [20].

20% українців не відмовляють собі у надмірному вживанні або зловживанні алкоголем, маючи один або більше днів наприкінці місяця, коли вони вживають більш ніж 5 склянок. Це явище поширеніше серед чоловіків. Надмірне вживання або зловживання алкоголем починається з

молодого віку і зростає з віком. Вживання алкоголю в Україні традиційно надмірне, особливо серед чоловіків. Алкоголізм також істотно збільшує смертність населення. Середня тривалість життя у тих, хто зловживає алкоголем, не перевищує 55-57 років. Стійкість до алкоголю у чоловіків вища, ніж у жінок, чоловіки-алкоголіки схильні до більшого ризику ураження печінки, розвитку багатьох форм раку і порушень імунної системи [17, 18].

Куріння, алкоголізм і наркоманія – це шкідливі звички для організму людини. Ці звички завдають непоправної шкоди як самої людини, чи його нащадкам, і навіть сім'ї, колективу і суспільству загалом. Головними причинами звикання до негативних звичок є: слабка організація виховної роботи, недостатня інформованість підлітків про негативний вплив шкідливих звичок. Один із страшних наслідків цих звичок – це їх вплив на нащадків. Діти у таких батьків можуть народжуватись слабкими, неповноцінними [21, 23].

Зазвичай люди, які тривалий час зловживали алкоголем, довгий час курили чи вживали наркотики – вкорочують собі життя, чи взагалі вмирають у молодому віці. Всі ці шкідливі звички завдають не тільки фізичного болю, ведуть до моральної деградації, а й завдають великої шкоди людині й суспільству [16, 24].

Висновки

1. Табакокуріння, надмірне вживання алкоголю, інших наркотичних речовин не тільки збільшує ризик серцево-судинних захворювань, але і є зростаючою причиною смертності в результаті нещасних випадків та травм. Також, споживання алкоголю викликає загальне невдоволення, похмілля і зниження працездатності, незворотне ушкодження печінки, втрату пам'яті і погіршення функціонування психіки, безсоння, уповільнення рефлексів з відповідним погіршенням розсудливості і емоційного контролю, що призводить до високого рівня злочинності [22, 25].
2. Важливим компонентом боротьби зі шкідливими звичками є формування у підлітків позитивної мотивації до засвоєння валеологічних знань та піклування про своє здоров'я, формування світоглядної системи свідомості учнів та студентів, яка ґрунтується на ефективному використанні здорового потенціалу народних звичок та обрядів.

Перспективи подальшого вивчення: Встановити шляхи оновлення політики в вищому навчальному закладі щодо формування у молоді орієнтації на здоровий спосіб життя, профілактики шкідливих звичок. Підвищити методичний рівень педагогів вузу з питань впровадження інноваційних форм роботи для реалізації основних постулатів превентивної освіти та виховання. Створення матриці плану спільних дій вузу з соціальними центрами, психологічною службою з питань подолання шкідливих звичок в молодіжному середовищі. Подолання інертності учасників навчально-виховного процесу щодо впровадження інновацій у практику роботи з профілактики шкідливих звичок.

Список літератури

1. Anisimov L. N. Profilaktika piyatstva, alkoholizmu i narkomanii sered molodi / L. N. Anisimov // - M.: Yuridichna literatura, - 1988. – 45 s.
2. Bratus B. S. Psihologiya, klinika i profilaktika rannego alkoholizma / B. S. Bratus // -M.: «Nauka», - 1984 – 148 s.
3. Vilenchik M. M. Biologicheskie osnovy stareniya i dolgoletiya / M. M. Vilenchik // - M.: «Nauka», - 1976. – 170 s.
4. Vagner R. I. Ne kuri / R. I. Vagner, O. A. Valdina // - Kiyiv: «Zdorovya», - 1983.
5. Vasileva Z. A. "Rezervy zdravovya" / Z. A. Vasileva, S. M. Lyubinskaya // - Moskva, - 1984.
6. Genkova L.L. Chomu tse nebezpechno / L. L. Genkova, N.B. Slavkov // - M.: «Prosvitleniya», - 1989. – 60 s.
7. Gogolev M. M. Osnovy meditsinskih znaniy uchaschihsya: Probnyiy uchebnyy dlya srednih uchebnykh zavedeniy / Pod red. M. M. Gogoleva // - M.: Prosveschenie, - 1991.
8. Gerasimenko N. F. Osnovnyie napravleniya zakonodatelnoy raboty v oblasti ohrany zdravovya naseleniya / N. F. Gerasimenko // Ekonomika zdravoohraneniya. - 1999. – No. 2. – S.5; No. 3. – 6 s.
9. Entin G. M. Koli lyudina sobi vorog/ G.M. Entin // -M.: Znannya, - 1993.– 80 s.
10. Zhuravleva I. V. Otnoshenie naseleniya k zdorovyu / I. V. Zhuravleva // - M., - 1993.
11. Zhurnal "Osnovy bezopasnosti zhiznedeyatelnosti". No.10, - 2002, S. 20– 26.
12. Ivanov V. V. Narkologicheskaya sluzhba i profilaktika narkotizma / V. V. Ivanov // Voprosy narkologii. - 1990. – No.2. - S.44 - 48.
13. Kutsenko G. I. "Kniga o zdorovom obraze zhizni" / G. I. Kutsenko, Yu. V. Novikov // - Moskva, "PROFIZDAT", - 1987.
14. Laptev A. P. "Kovarnyye razrushiteli zdorovya" / A. P. Laptev, V. V. Gorbunov // - M., "Sovetskiy sport", - 1990. S. 6 – 16.
15. Loranskiy D. N. Azbuka zdorovya: Kniga dlya molodezhi / D. N. Loranskiy, V. S. Lukyanov // - M.: Profizdat, - 1990. – 176 s.
16. Muratova I. D. Antialkogolnoe vospitanie v shkole / I. D. Muratova, P. I. Sidorov // -Arhangelsk: «Lira», - 1977 – 198 s.
17. Martyinenko A. V. Mediko-sotsialnaya rabota: Teoriya, tehnologii, obrazovanie / A. V. Martyinenko // - M.: Nauka, - 1999.
18. Makeeva O. G. Ne dopustit bedyi / O. G. Makeeva // - M.: Prosveschenie, - 2003. – 100 s.
19. Osnovni prichini visokogo rinvya smertnosti v Ukrayini: stat. zbirnik – K.: VERSO-04– 2010. – 125 s.
20. Petrenko L. F. Kovarnyyy vrag / L. F. Petrenko // - M.: «Znanie», - 1991. – 213 s.
21. Profilaktika podrostkovoy narkomanii: naglyadno-metodicheskoe posobie. – M.: Tsentr Planetarium, - 2003. – 120 s.
22. Solomin V. P. Valeologiya: Uchebnyy dlya vuzov / V.P. Solomin, L.G. Stamova // - M.: Flinta: Nauka, - 2001. 416 s.
23. Shpakov A. O. Alkoholizm. Narkomaniya. Toksikomaniya. Kurenie. Prirodnyie i bytovyye yady /A. O. Shpakov // – S.-P.: Zenit, - 2000. – 363 s.

24. Sheregi F. E. Narkosituatsiya v molodizhnomu seredovischi: struktura, tendentsiyi, profilaktika / F. E. Sheregi, O. L. Arefiev // - М.: Vidavnichiy Budinok. Genzher. – 2003.– 110 s.
25. Hefner K. SPID (mediko-biologicheskie i sotsialnyie aspektyi bolezni) / K. Hefner // - М.: Pedagogika-ekspress, - 1992.

Реферати

СОЦИАЛЬНО-ГИГИЕНИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРОФИЛАКТИКИ ВРЕДНЫХ ПРИВЫЧЕК СРЕДИ МОЛОДЕЖИ

Старішко О. Н., Ерощкіна Т. В.

Курение – это не просто вредная привычка, но и абсолютно не совместимое с здоровым образом жизни увлечение. Можно абсолютно точно констатировать, что каждая новая затяжка сокращает людскую жизнь меньше чем на одно дыхание, а каждая выкуренная сигарета – на 15 минут жизни. У курильщиков никотин становится необходимым элементом в организме. Так и формируется никотиновая зависимость. В мире, ежегодно от болезней, связанных с курением, умирает 1,5 млн. людей. Никотин негативно влияет на нервную систему, дыхательную, сердечно-сосудистую систему и систему пищеварения. Вероятность заболеть раком легких, бронхитом, стенокардией, гастритом, язвой желудка значительно выше у людей, которые курят. Статистика свидетельствует, что рак легких у людей, которые курят, встречается в 30 раз чаще, чем у некурящих. Особенного вреда курение доставляет подросткам и беременным. Безусловно, наиболее серьезного вредного влияния на организм от никотина получает сам человек, который курит, но и не меньшего вреда получает от пассивного курения, когда человек, который не курит, вынужден вдыхать воздух, который отравлен сигаретным дымом. Поэтому важным компонентом борьбы с вредными привычками является бережное отношение к своему здоровью, формирование у молодежи, подростков и будущих матерей мировоззрения, которое базируется на эффективном использовании здорового потенциала народных методов и обрядов.

Ключевые слова: вредные привычки, молодежь, профилактика.

Стаття надійшла 23.02.2017 р.

SOCIAL-HYGIENIC ASPECTS OF PREVENTION OF HARMFUL EATING HABITS AMONG YOUNG PEOPLE

Starishko O. M., Yeroshkina T. V.

Unhealthy lifestyle of adult population suggests, that many Ukrainians don't realize the risks they are exposed too. That is unhealthy lifestyle – smoking, alcohol abuse, poor nutrition and lack of exercise – is one of the main causes of high morbidity. This causes the relevance of this study. Among the main reasons for the emergence and spread of harmful habits we can be call like: social coherence. If one or the other model of behavior adopted in the group, which a person belongs to, or which he identifieret yourself with, he feels the need to follow it to show their affiliation to this group, and thence fashion a bad habit; Satisfaction. One of the main reasons why people succumb to bad habits – is a related and enjoyable (firstly) feelings, from wellness and relaxing to the mystical euphoria. This issue can be showed also through the prism of psychological knowledge. The motives of the first tobacco and alcohol consumption, most interviewed children in the first place put forward the motive of "it was interesting". Therefore, we can conclude that a significant impact on attracting young people to psychotropic substances use has a negative environment. Smoking, excessive alcohol use, other substance use not only increases the risk of cardiovascular disease, but also is the reason for the growing mortality due to accidents and injuries. An important component of prevention with addictions is the formation of teenagers' positive motivation to assimilate health knowledge and care about their health, the formation of a belief system in the minds of students, which is based on the effective use of healthy potential of people's habits and rituals.

Key words: harmful eating, youth, prophylaxis.

Рецензент Катрушов О.В.

УДК 616.716.4-002-053.4-08:613.86

П. І. Ткаченко, В. О. Доброскок, Н. М. Лохматова, Н. М. Коротич
ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ СТАН ДІТЕЙ З ГОСТРИМ ОДОНТОГЕННИМ ОСТЕОМІЄЛИТОМ ЩЕЛПНИХ КІСТОК ТА ЙОГО КОРЕКЦІЯ

В статті представлено динаміку змін показників центральної гемодинаміки та фізико-хімічних характеристик ротової рідини при гострому одонтогенному остеомієліті щелепних кісток у дітей при застосуванні традиційної премедикації та з додатковим залученням 0,5% розчину сибазону. Отримані результати дають можливість стверджувати про його виражену антистресорну дію, що дає змогу використовувати цю схему і при інших нозологічних формах гнійного запалення щелепно-лицевої локалізації.

Ключові слова: діти, стрес, остеомієліт, премедикація, сибазон.

Робота є фрагментом НДР «Інтегративно-диференційоване обґрунтування вибору оптимальних методик оперативних втручань та обсягу лікувальних заходів при хірургічній патології щелепно-лицевої ділянки», державний реєстраційний номер 0116U003821.

Ділянка, в якій здійснює маніпуляції лікар-стоматолог являється важливою рефлексогенною зоною, тому питання болю та анальгезії займає одне з центральних місць у сучасній медицині і є предметом широкомасштабного дослідження. Рационалізація застосування існуючих, а також пошук нових методів і засобів для попередження та боротьби із болем потребує ясних уявлень про фізіологічні, біохімічні, психофізіологічні механізми формування його та проведення больових імпульсів до центральної нервової системи [1, 4, 5].